

Sivistysvaliokunta
Eduskunta

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta; HE 36/2017 vp

Viite: Asiantuntijapyyntö tiistai 25.4.2017 klo 12.25

Hallituksen esityksestä laiksi opintotukilain muuttamisesta UNIFI lausuu seuraaviin momentteihin liittyen seuraavaa:

8 § Toimeenpano

Oppilaitoksen tehtävänä on:

1) antaa yleisneuvontaa opintotukiasioissa;

Yleisluontoinen neuvonta rajoittuisi käytännössä opiskelijan ohjaamiseen kela.fi sivuille tai ottamaan yhteyttä Kansaneläkelaitoksen toimistoon. Korkeakouluopiskelijan kysymykset opintotukiasioissa liittyvät poikkeuksetta opiskelijan henkilökohtaiseen opintotukitilanteeseen. Yleisneuvonnan määrittely oppilaitoksen tehtäväksi lailla vaikuttaa täten tarpeettomalta.

2) antaa oma-aloitteisesti taikka Kansaneläkelaitoksen tai opiskelijan pyynnöstä opintotukiasioiden käsittelyssä tarvittavia tietoja;

Oppilaitoksen osalta oma-aloitteista erillistä tietojen antoa opiskelijan opintotukiasioiden käsittelyssä on mahdoton toteuttaa, mikäli oppilaitoksella ei ole tietoa opiskelijan opintotuen tilanteesta. Oma-aloitteisuuden vaatimukseen oppilaitos ei pysty vastaamaan.

3) vastaanottaa oppilaitoksessa opiskelevan opintotukihakemus, merkitä hakemukseen asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot ja toimittaa hakemus Kansaneläkelaitokselle;

Kuten nykytilan kuvauksessa todetaan, korkeakouluopiskelijat hakevat opintotukea pääsääntöisesti sähköisesti. Oppilaitoksen tehtäväksi esityksen mukaan tulisi lisätä paperisena toimitettuun hakemukseen saapumispäivä ja postittaa hakemus edelleen Kansaneläkelaitokselle.

UNIFI esittää, että korkeakouluopiskelijoiden tulisi toimittaa hakemus Kansaneläkelaitokselle kuten ulkomailla opiskelevienkin nykyään.

4) valvoa osaltaan, että opintotuen saantiin on edellytykset ja ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle, jos opintotuen keskeyttämiseen tai lakkauttamiseen on aihetta;

UNIFI katsoo, etteivät yliopistot pysty valvomaan opiskelijan opintotuen saannin edellytyksiä koska jatkossa korkeakoulun virkailijoilla ei ole tietoa opiskelijan opintotuesta. Yliopistot voivat ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle opiskelijan valmistumisesta tai opiskeluoikeudesta luopumisesta. Nämä tiedot ovat Kansaneläkelaitoksen saatavilla myös Opetushallituksen ylläpitämästä Virta-tietovarannosta.

23 § Opintotuen hakeminen ja myöntäminen

Opintotukea haetaan Kansaneläkelaitokselta. Hakemuksen voi jättää Kansaneläkelaitoksen toimistoon tai asianomaiseen oppilaitokseen Kansaneläkelaitokselle toimitettavaksi;

UNIFI esittää, että korkeakouluopiskelijoiden tulisi toimittaa hakemus Kansaneläkelaitokselle kuten ulkomailla opiskelevienkin nykyään. Tämä olisi linjassa ratkaisutoiminnan joustavuuden lisäämisen tavoitteiden kanssa.

Suomen yliopistot UNIFI ry lausuu yhteenvetona seuraavaa:

UNIFI pitää tärkeänä, että opintotukiasioissa palveluita kehitetään opiskelijälähtöisesti ja asiakasta kuunnellen. Uuteen lainsäädäntöön siirryttäessä KELAn ja korkeakoulujen välinen sujuva yhteistyö on tärkeä rajapinta kehitettäessä valtakunnallista uusiutuvaa opintotukipalvelukokonaisuutta ja siihen liittyvää sähköistä asiointia.

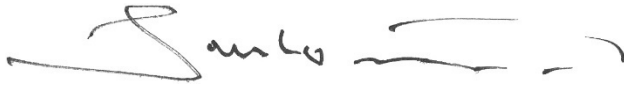
UNIFI kannattaa opintotukilautakuntia koskevien pykälien kumoamista. UNIFI toteaa, että yleistä opintoihin ja opintososiaalisiin etuihin liittyvää neuvontaa yliopistot voivat ja haluavat antaa/ välittää erityisesti ensimmäisen vuoden opiskelijoille. Yliopistoissa on valmius nimetä yhteyshenkilöt, joiden toimenkuvaan tämä kuuluisi. Opintotuen neuvontatyötä edesauttaisi kuitenkin se, että yhteyshenkilöllä olisi käytössään mahdollisuus päästä katselemaan opiskelijan opintotukitietoja, esimerkiksi Kansaneläkelaitoksen järjestelmään rakennettavalla rajoitetulla näkymällä.

Vastuu tulee olla kuitenkin selkeästi yhdessä paikassa. Olisi tarkoituksenmukaista sekä toimijoiden resurssien että opiskelijoiden näkökulmasta, että Kela hoitaa opintotukeen liittyvät tehtävät jatkossa kokonaisuudessaan.

UNIFI esittää toiveen, että Kansaneläkelaitos panostaisi kaikkien opintotukineuvontaa antavien virkailijoidensa koulutukseen, jotta opiskelijan saaman palvelun laatu ei heikentyisi huomattavasti tehostamisen seurauksena.

Helsingissä 24. huhtikuuta 2017

Suomen yliopistot UNIFI ry, Finlands universitet UNIFI rf

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Jouko Niinimäki".

Jouko Niinimäki
Puheenjohtaja

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Leena Wahlfors".

Leena Wahlfors
Toiminnanjohtaja